

PROF. DR. UZUN:

'Samsun'un kıyı seridi sorunlu'

Kıyılara dolgu yapılmasının çok tavsiye ettikleri bir durum olmadığını söyleyen Ondokuz Mayıs Üniversitesi (OMÜ) İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Coğrafya Bölüm Başkanı Prof. Dr. Ali Uzun, "Samsun kıyılarında yakın geçmişte yapılan bazı dolgular teknik açıdan sorunlu" dedi

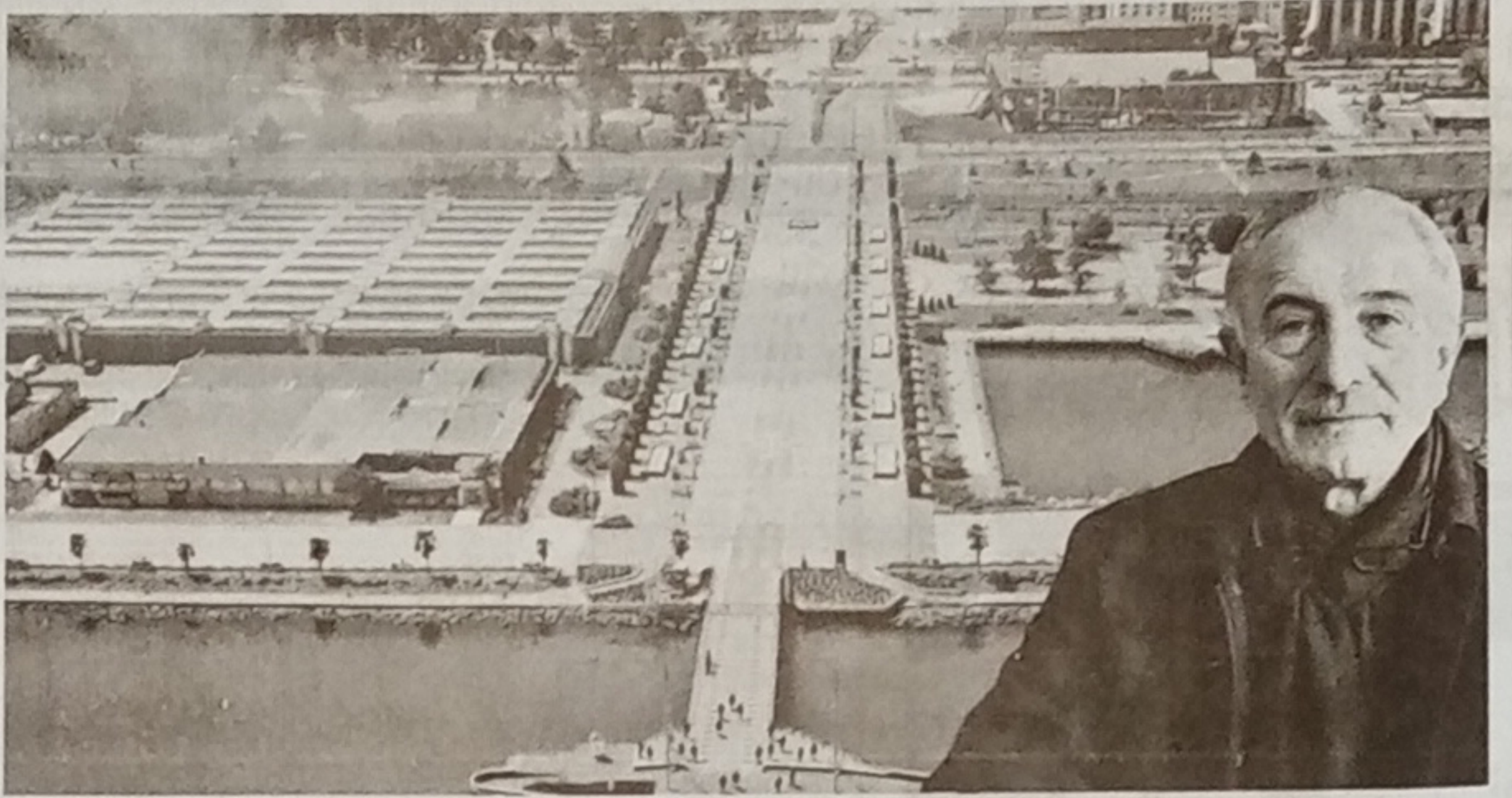
HAVZA, Ladik ve Vezirköprü ilçeleri Kuzey Anadolu Fay Hattı üzerinde bulunan, şehir merkezi ise 2. derece riskli bölgede yer alan Samsun'da 70 yıl içinde yapılmış toplam 478 hektar dolgu alanı bulunuyor. Samsun kıyılarındaki dolgu alanlarında geçmişte mevzuata aykırı binaların yapıldığını ve bu binaların muhtemel bir deprem sırasında tehlike oluşturabileceğini açıklayan OMÜ İnsan ve Toplum Bilimleri Fakültesi Coğrafya Bölüm Başkanı Prof. Dr. Ali Uzun, muhtemel bir deprem durumunda dolgu alanlarında bulunan binalarda zemin sıvılaşması nedeniyle göçmeler meydana gelebileceğine dikkat çekti.

GÖÇMELER MEYDANA GELEBİLİR

Geçmişte dolgu alanları yapılırken dökülen toprağın denizin tabanına yayıldığını belirten Prof. Ali Uzun, "Kıyılarda dolgu yapılması çok tavsiye ettiğimiz bir durum değildir. Kıyıların doğal halinin korunması çok önemlidir. Dolgu yaparken de kurallara uygun yapılmasını arzu ediyoruz. Geçmişte kamyonlarla getirilen toprağı denize döktüler. Bu toprak dalgalarla denizin tabanına yayıldı. O zamanlar bunun böyle olmaması gerektiğini söylemiştik. Dolgu mutlaka şartsa, açık denizde zeminden itibaren bir bariyer yapılmalı. Sonra onun kara tarafının doldurulması gerekiyordu. Dolgu yapılırken önde toprağı kamyonlarla döktüler ve su üzerine çıkana kadar bu devam etti. Sonra kenarına bir bariyer yapıldı. Bir depremin titreştirmesi sonucuyla veya başka bir titreşim hareketiyle bu kıyılarda göçmeler meydana gelebilir. Durum binalar yapılırsa, o binalar da zarar görecek" diye konuştu.

DALGA EROZYONU AĞAÇLARI TAHRİP ETTİ

Atakum kıyılarında dalga erozyonuyla kıyıdaki ormanlık alanların tahrip olmaya başladığına dikkat çeken Prof. Dr. Ali Uzun, "Ağaçlar burada devrilmiş durumdadır. Yani kıyılarda bir gerileme söz konusudur. Daha önce ağaçlar burada büyüene kadar erozyon söz konusu değildi, yoksa büyüyemezlerdi. Günümüzde şartlarda bir olumsuz gidişat söz konusudur ki, burada dalga erozyonu bu ağaçları tahrip etmiştir. Benzer geri çekilme Yeşilirmak kıyılarında da söz konusudur. Orada da daha önce yaptığımız bir çalışmada bunları tespit

ettik. Bilimsel yayın olarak yayınladık. Biz tek karış toprağı denize kaptırmak istemiyoruz. Düşmana kaptırdığınız toprağı geri kazanma ihtimaliniz vardır ama denize kaptırırsanız daha geri alma ihtimali kalmayacaktır. Türkiye'de kıyılarımızın korunması gerekiyor. Kıyılarda erozyon söz konusudur. Bütün akarsular üzerinde barajlar söz konusudur. Bu barajlar deltaların alanlarını, deltadaki birikmeyi olumsuz etkilemektedir. Bu sebeple deltaların kıyılarında geri çekilmeler söz konusudur. Deniz yükseldiğinde iklim değişmesine bağlı olarak da kıyı genilemesi yaşanabilir. Bunların hepsinin akademik, bilimsel bir karşılığı vardır. Kayalıklarda kıyı doldurmak acil çözümlerden bir tanesidir. Akarsularda ve kıyılarda yapılacak işlerin çok yönlü dikkate alınması gerekiyor" şeklinde konuştu.

KIYI KENAR ÇİZGİSİNİ İHLAL EDEN EPEYCE BİNA VAR

Herkesin mevzuat konusunda konuşup tartıştığını ifade eden Prof. Ali Uzun, "Aslında bizim mevzuatlarımız yeterlidir. Hem depremle ilgili mevzuatlarımız hem de kıyı yönetimi hakkında mevzuatlarımız yeterlidir. Önemli olan bunlara uymaktır. Hem yöneticilerimiz hem de bunlardan yararlananların bu mevzuatlara uyması gerekmektedir. Samsun'da kıyı kanununun uygulanmasına dair yönetmelikler çok açık bir şekilde kıyı kenar çizgisinin nereden geçeceğini, bunun nasıl tespit edileceğini,

tespit edildikten sonra nasıl kullanılacağını açık bir şekilde ifade etmektedir. Samsun kıyılarında Kıyı Kanunu ve kıyı kenar çizgisini ihlal eden epeyce bina vardır. Bu binalar halen kullanılmaktadır. Çok fazla üzerine konuşulacak bir durum da değildir. İmar affından sonra da bu binalar biraz daha güvence altına alınmıştır. Kıyıda yapılan mevzuata aykırı yapıları sadece vatandaşa yüklemek doğru değildir. Kıyıda devlet kurumlarının da bu yönetmeliklere aykırı binaları vardır" ifadelerini kullandı.

BİNALAR GÜÇLÜ DEĞİLSE YIKIP YENİSİ YAPILMALIDIR

Zemin sıvılaşmasının sahil kesimlerde, alüvyon zeminlerde bekledikleri bir süreç olduğunu ifade eden Ali Uzun şunları söyledi: "İnşaat teknikleri de oldukça ileri durumdadır. Her zemine uygun yapı yapılabilmektedir. Heyelanlı alanlardan kaçınmak önemlidir. Stabil, sağlam zeminlerde bina yapmayı tavsiye ediyoruz. Samsun'da da mevzuata uygun yerlerde bina yapılırsa mutlu oluruz. Son yıllarda yapılan binaların oldukça güvenilir olduğunu düşünüyorum. Bina stoklarımızın yeniden gözden geçirilmesi ve güvenli olmayan binalarımızın tespit edilmesi gerekmektedir. Bu binaların güçlendirilmesi mümkünse güçlendirilmesini, eğer mümkün değilse, bu binaları yıkıp yeniden yapmak en doğrusudur. Çünkü canın parayla fiyatı olmaz. Bir canımızın kaybolmasına artık tahammülümüz yoktur."

İHA

Samsun'un yakınında bulunan Kuzey Anadolu Fay Hattı'nda büyük bir deprem bekleniyor mu? Prof. Dr. Naci Görür, o soruyu cevapladı

Anadolu Fayında enerji büyük ölçüde boşaldı. Bazı yöreler hariç bu zonda büyük depremler olmaz. Bu fay zonlarında bir müddet büyük depremlerde kırılmamış fay parçaları kırılır ve zonlar artık uzun süre sakin duracak şekilde dururlar. Bu söylediklerim ülkemizin en önemli iki fay zone için geçerlidir. Fay tartışmalarını bırakalım, deprem nerede olacak, nasıl olacak vb tartışmaları bırakalım. Deprem gerçeğini kabul edelim ve deprem dirençli kentler talep edelim. Bunu tüm siyasilerden talep edelim ve yasal yollardan sesimizi duyuralım. Tek yol budur."